

Sygn. akt VU 284/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2018 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Magdalena Marczyńska

Protokolant st. sekr. sądowy Alicja Jesion

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2018 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku G. S.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziałowi Regionalnemu w Ł.

o prawo do emerytury rolniczej

na skutek odwołania G. S.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddziału (...) w Ł.

z dnia 15 lutego 2018 r. sygn. (...) i z dnia 15 lutego 2018 r. sygn. (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt V U 284/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 lutego 2018 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Ł. uchylił decyzję z dnia 7 stycznia 2013 roku o przyznaniu wnioskodawczyni G. S. prawa do emerytury rolniczej od dnia 27 grudnia 2012 roku.

Jako podstawę wydania decyzji przywołał art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników w związku z art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że decyzją z dnia 7 stycznia 2013 roku przyznano wnioskodawczyni prawo do emerytury rolniczej, ponieważ wnioskodawczyni osiągnęła 55 rok życia, wykazała wymagany okres 30 lat pracy i ubezpieczenia w rolnictwie oraz zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej. W dniu 1 grudnia 2017 roku do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego wpłynęły dokumenty potwierdzające podleganie wnioskodawczyni ubezpieczeniu pracowniczemu w okresach: od dnia 3 września 1973 roku do dnia 31 marca 1979 roku z tytułu zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w B. oraz od dnia 09 kwietnia 1979 roku do dnia 31 lipca 1989 roku z tytułu zatrudnienia w (...) im. M. N.. Do tych dokumentów wnioskodawczyni, mimo wezwania KRUS, się nie ustosunkowała. W związku z tym organ rentowy uznał, że z uwagi ww. zatrudnienie i podleganie innemu ubezpieczeniu, do stażu rolniczego wnioskodawczyni nie mogą zostać zaliczone: okres pracy jako domownika rolnika od dnia 18 października 1973 roku do dnia 31 marca 1979 roku i od dnia 9 kwietnia 1979 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku oraz okres ubezpieczenia rolniczego od dnia 1 stycznia 1989 roku do 31 lipca 1989 roku. Wnioskodawczyni wykazała więc okres pracy i ubezpieczenia rolniczego w wymiarze 23 lata, 2 miesiące i 15 dni. Ponadto organ rentowy wskazał, że pozyskanie informacji dotyczących zatrudnienia wnioskodawczyni poza

rolnictwem zostało zakwalifikowane jako ujawnienie nowych okoliczności istniejących przed dniem wydania decyzji, które miały wpływ na prawo do świadczenia.

Wnioskodawczynie odwołała się od powyższej decyzji i sprawa ta zarejestrowana została pod sygn. akt VU 284/18.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Powielił argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Ponadto wskazał, że uchylenie decyzji o przyznaniu emerytury rolniczej w przypadku odwołującej nie mogłoby nastąpić, jeżeli od jej wydania upłynął okres 10 lat, ponieważ decyzja została wydana na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego przez osobę pobierającą świadczenie.

Kolejną decyzją z dnia 15 lutego 2018 roku Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Ł. z urzędu odmówił przyznania wnioskodawczynie G. S. prawa do emerytury rolniczej.

Stwierdził, że wnioskodawczynie pomimo ukończenia 60 lat nie spełnia przesłanki podlegania ubezpieczeniu emerytalno – rentowemu przez okres 25 lat, bowiem wykazała ona staż w wymiarze 23 lata, 2 miesiące i 15 dni. Organ rentowy nie uznał okresu pracy w gospodarstwie rolnym matki od dnia 18 października 1973 roku do dnia 31 marca 1979 roku i od dnia 9 kwietnia 1979 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku, ponieważ wnioskodawczynie podlegała w tym okresie innemu ubezpieczeniu społecznemu z tytułu zatrudnienia. Nie uznał także z tego samego powodu okresu ubezpieczenia rolniczego od dnia 1 stycznia 1989 roku do 31 lipca 1989 roku. Wreszcie nie zaliczono do okresów ubezpieczenia okresów zatrudnienia, od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi, ponieważ wnioskodawczynie urodziła się pod dniem 31 grudnia 1948 roku.

Wnioskodawczynie odwołała się od powyższej decyzji i sprawa ta zarejestrowana została pod sygn. akt VU 287/18.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Powielił argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji.

Postanowieniem z dnia 25 października 2018 roku Sąd Okręgowy połączył ww. sprawy do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Na rozprawie w tym samym dniu wnioskodawczynie wskazała, że nie zgadza się z zaskarżonymi decyzjami, ponieważ organ rentowy powinien zaliczyć wnioskodawczynie do stażu pracy rolniczej okres od 1 stycznia 1988 roku do 31 grudnia 1988 roku oraz od kwietnia 1991 roku do 15 maja 1992 roku, ponieważ są to okresy opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze. Odnosząc się do tego zarzutu pełnomocnik organu rentowego wskazał, że okresy powyższe uwzględnione zostały przez organ do stażu ubezpieczeniowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczynie G. S. urodziła się w dniu (...). W dniu 22 października 2012 roku złożyła wniosek o przyznanie prawa do emerytury rolniczej. We wniosku podała, że jest współwłaścicielką gospodarstwa rolnego, które wydzierżawiła w dniu 30 kwietnia 2012 roku.

Do wniosku o emeryturę G. S. załączyła wypełniony druk kwestionariusza dotyczącego okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz okresów podlegających zaliczeniu do tego ubezpieczenia. W druku tym zawarte było pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie nieprawdziwych zeznań oraz pouczenie, że należy podać kolejno okresy nauki, pracy w gospodarstwie rolnym, prowadzenia gospodarstwa rolnego oraz udokumentowane okresy służby wojskowej i podlegania ubezpieczeniu z innego tytułu.

W kwestionariuszu wnioskodawczynie podała, że:

- od 18 października 1973 roku do 31 grudnia 1982 roku pracowała w gospodarstwie matki, J. K. (1), od 1 stycznia 1983 roku do 4 października 1987 roku „nie miała ubezpieczenia”, od 5 października 1987 roku do 29 lipca 2012 roku

pracowała we własnym gospodarstwie rolnym i od 30 lipca 2012 roku do nadal pracuje w gospodarstwie rolnym syna Ł., jako domownik.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1, kwestionariusz k. 3 – w aktach emerytalnych)

Do wniosku o emeryturę wnioskodawczyni nie załączyła żadnych świadectw potwierdzających zatrudnienie poza rolnictwem. Załączyła natomiast:

1. zaświadczenie dotyczące okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z potwierdzeniem, że ubezpieczeniu temu wnioskodawczyni podlegała: od 1 stycznia 1988 roku do 31 marca 1991 roku i od 1 lipca 1992 roku do nadal oraz że opłaciła z tego tytułu składki,
2. oświadczenie w sprawie braku dokumentów co do pracy w gospodarstwie rolnym matki J. K. (1),
3. zaświadczenie o zameldowaniu, z którego wynika, że wnioskodawczyni obecnie zameldowana jest w W. 21a, a poprzednio była zameldowana:
 - od 17 października 1957 roku do 15 stycznia 1979 roku – w (...),
 - od 15 stycznia 1979 roku do 8 listopada 1994 roku – w P. ul. (...),
 - od 8 listopada 1994 roku do 4 lipca 2005 roku – w P. ul. (...),
4. zaświadczenie dotyczące władania nieruchomością rolną w W. o pow. 4,10 ha i 0,27 ha (1/2 część),
5. zeznania świadków J. K. (2) i K. Ł. o stałej pracy wnioskodawczyni w gospodarstwie rolnym (...) od 18 października 1973 roku do 31 grudnia 1982 roku wraz z potwierdzeniami o miejscu zameldowania świadków,
6. akt notarialny, decyzje podatkowe, wypisy z rejestru gruntów, umowę dzierżawy gospodarstwa.

(dowód: zaświadczenie k. 3-8, oświadczenie w sprawie braku dokumentów k. 10-11, zaświadczenia k.12,13, protokoły zeznań świadków wraz zaświadczeniami zameldowania k. 14 – 19, akt notarialny k. 20-21, decyzje podatkowe k. 22-23, wypisy z rejestru gruntów k. 24-27, umowa dzierżawy k. 28-30 – w aktach emerytalnych)

W dniu 26 października 2012 roku KRUS wystosowała do wnioskodawczyni wniosek o wyjaśnienie, czy uczęszczała do szkoły średniej poza miejscem zamieszkania, a jeśli tak, to czy zamieszkiwała w internacie lub na stacji. W dniu 7 listopada 2012 roku do organu wpłynęło oświadczenie wnioskodawczyni, że od 1 września 1979 roku do 30 kwietnia 1982 roku uczęszczała do wieczorowego technikum w P. i nie zamieszkiwała w internacie lub na stacji.

W toku postępowania wyjaśniającego organ rentowy uzyskał również zaświadczenie Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w P. o podleganiu przez wnioskodawczynię ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej od 1 kwietnia 1991 roku do 30 czerwca 1992 roku i opłaceniu z tego tytułu składek.

(dowód: pismo z dnia 26 października k. 38, oświadczenie wnioskodawczyni k. 39, informacja ZUS k. 45 – w aktach emerytalnych)

W dniu 27 listopada 2012 roku do KRUS wpłynęło oświadczenie wnioskodawczyni, że od 1973 roku do 1987 roku pracowała w gospodarstwie rolnym matki, nawet gdy była zameldowana w P. przy ul. (...). Wnioskodawczyni oświadczyła, że zameldowanie to było spowodowane chęcią przejęcia mieszkania wujostwa, wnioskodawczyni w nim nie mieszkała, a jedynie jeździła na soboty i niedziele, i pomagała wujowi w sprzątanii i zakupach.

(dowód: oświadczenie wnioskodawczyni k. 46 – w aktach emerytalnych)

Decyzją z dnia 30 listopada 2012 roku organ rentowy odmówił przyznania wnioskodawczyni prawa do emerytury rolniczej. KRUS uznała, że wnioskodawczyni osiągnęła wiek 55 lat, udowodniła wymagany okres 30 lat pracy i

ubezpieczenia w rolnictwie, jednak nie zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej. Organ rentowy uwzględnił do stażu rolniczego okresy:

- od 18 października 1973 roku do 31 grudnia 1982 roku,
- od 1 stycznia 1988 roku do 31 marca 1991 roku,
- od dnia 1 lipca 1992 roku do 29 listopada 2012 roku.

(dowód: decyzja z dnia 30 listopada 2012 roku k. 50 wraz z notatką k. 49 – w aktach emerytalnych)

W dniu 27 grudnia 2012 roku wnioskodawczyni przedłożyła w KRUS akt notarialny oraz umowę dzierżawy, na podstawie których organ rentowy uznał, że wnioskodawczyni zaprzestała prowadzenia działalności rolniczej, w związku z tym decyzją z dnia 7 stycznia 2013 roku przyznano wnioskodawczyni prawo do emerytury rolniczej od dnia 27 grudnia 2012 roku. Organ rentowy uwzględnił do stażu rolniczego okresy:

- od 18 października 1973 roku do 31 grudnia 1982 roku,
- od 1 stycznia 1988 roku do 31 marca 1991 roku,
- od dnia 1 lipca 1992 roku do 31 grudnia 2012 roku.

(dowód: akt notarialny k. 51-54, umowa dzierżawy k. 55-56, decyzja z dnia 7 stycznia 2013 roku k. 68 wraz z raportem k. 67 – w aktach emerytalnych)

W dniu 30 października 2017 roku do KRUS wpłynął wniosek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. o udzielenie informacji czy wnioskodawczyni ma prawo do emerytury rolniczej na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem 1 stycznia 2009 roku oraz czy przy ustalaniu tego świadczenia uwzględnione zostały okresy zatrudnienia. Na ten wniosek KRUS odpowiedziała w dniu 21 listopada 2017 roku. Jednocześnie KRUS zwróciła się do ZUS o udzielenie informacji, jakie okresy pracy poza rolnictwem udokumentowała wnioskodawczyni ubiegając się o emeryturę z ZUS.

(dowód: wniosek ZUS k. 100, odpowiedź i wniosek z dnia 21 listopada 2017 roku k. 101, 102 – w aktach emerytalnych)

Zakład Ubezpieczeń Społecznych nadesłał w dniu 1 grudnia 2017 roku dokumenty potwierdzające zatrudnienie wnioskodawczyni poza rolnictwem, a mianowicie 2 świadectwa pracy.

(dowód: pismo ZUS k. 103, zaświadczenie k. 104, świadectwo pracy k. 105 – w aktach emerytalnych)

W związku z uzyskanymi informacjami organ rentowy wystosował do wnioskodawczyni zawiadomienie, że wszczyną postępowanie w sprawie prawomocnej decyzji o przyznaniu wnioskodawczyni emerytury, podając przyczynę wszczęcia postępowania i wskazując na uzyskane z ZUS informacje. Jednocześnie organ zwrócił się do wnioskodawczyni, aby w terminie 7 dni wyjaśniła zaistniałe nieścisłości. Wnioskodawczyni nie udzieliła żadnych wyjaśnień.

(dowód: zawiadomienie k. 110, zaświadczenie k. 104, świadectwo pracy k. 105 – w aktach emerytalnych)

Następnie KRUS wydała dwie zaskarżone w sprawie decyzje, a także kolejne dwie decyzje, dotyczące zobowiązania wnioskodawczyni do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.

(okoliczność niesporna)

Wnioskodawczyni była zatrudniona:

- od dnia 3 września 1973 roku do dnia 31 marca 1979 roku – w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Zakładach (...) w B., w tym do dnia 12 czerwca 1975 roku jako uczeń i następnie jako tkacz,

- od dnia 9 kwietnia 1979 roku do dnia 31 lipca 1989 roku - w pełnym wymiarze czasu pracy w (...). im. M. N. (...) w P. jako dziewiarz maszynowy, w tym od 1 lipca 1983 roku do 14 grudnia 1987 roku korzystała z urlopu wychowawczego.

(dowód: zaświadczenie k. 104, świadectwo pracy k. 105 – w aktach emerytalnych)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie od obu decyzji nie zasługuje na uwzględnienie.

Pierwszą zaskarżoną decyzją Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział (...) w Ł. uchylił decyzję z dnia 7 stycznia 2013 roku o przyznaniu wnioskodawczyni G. S. prawa do emerytury rolniczej od dnia 27 grudnia 2012 roku. Organ rentowy jako podstawę jej wydania przywołał art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2007 r. poz. 2336) w związku z art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2018 roku, poz. 1270).

Przepis art. 44 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników stanowi, że prawo do świadczeń z ubezpieczenia lub ich wysokość ustala się ponownie na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu na zasadach określonych w przepisach emerytalnych.

Z kolei zgodnie z art. 114 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w sprawie zakończonej prawomocną decyzją organ rentowy, na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, uchyła lub zmienia decyzję i ponownie ustala prawo do świadczeń lub ich wysokość, jeżeli:

- 1) po uprawomocnieniu się decyzji zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość;
- 2) decyzja została wydana w wyniku przestępstwa;
- 3) dowody, na podstawie których ustalono istotne dla sprawy okoliczności faktyczne, okazały się fałszywe;
- 4) decyzja została wydana na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego przez osobę pobierającą świadczenie;
- 5) decyzja została wydana w oparciu o inną decyzję lub orzeczenie sądu, które zostało następnie uchylone, zmienione albo stwierdzono jego nieważność;
- 6) przyznanie świadczeń lub nieprawidłowe obliczenie ich wysokości nastąpiło na skutek błędu organu rentowego.

Zgodnie natomiast z art. 114 ust. 1e ww. ustawy uchylenie lub zmiana decyzji, o której mowa w ust. 1, nie może nastąpić, jeżeli od dnia jej wydania upłynął okres:

- 1) 10 lat - w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 2-4;
- 2) 5 lat - w przypadkach określonych w ust. 1 pkt 1 i 5;
- 3) 3 lat - w przypadku określonym w ust. 1 pkt 6.

Organ rentowy w uzasadnieniu decyzji o uchyleniu decyzji emerytalnej wskazał, że po uprawomocnieniu decyzji o przyznaniu wnioskodawczyni emerytury przedłożone zostały nowe dowody lub ujawniono nowe okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które miały wpływ na prawo do świadczenia. Zgodnie zatem z przytoczonymi unormowaniami mógłby w takiej sytuacji uchylić decyzję, gdyby od dnia jej wydania upłynął okres 5 lat. Tymczasem

decyzja o przyznaniu wnioskodawczyni prawa do emerytury wydana została w dniu 7 stycznia 2013 roku, a decyzja uchylająca w dniu 15 lutego 2018 roku. Organ rentowy nie może więc wyłącznie wywodzić, że uchylenie decyzji spowodowane było okolicznościami określonymi w art. 114 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Należało zatem rozważyć, czy rację ma KRUS, wskazując, że podstawą uchylenia decyzji o przyznaniu wnioskodawczyni prawa do emerytury było także to, że decyzja została wydana na skutek świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego przez wnioskodawczynię.

Podkreślić należy, że wnioskodawczyni decyzją z dnia 7 stycznia 2013 roku przyznane zostało prawo do emerytury na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu obowiązującym w dacie nabycia tego prawa. Zgodnie z jego treścią emerytura rolnicza przysługuje także ubezpieczonemu rolnikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek 55 lat, jeśli jest kobietą, albo 60 lat, jeśli jest mężczyzną;
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat;
- 3) zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Jednocześnie art. 20 ww. ustawy stanowi, że do okresów ubezpieczenia wymaganych zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 zalicza się okresy:

- 1) podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w latach 1983-1990;
- 2) prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym, po ukończeniu 16. roku życia, przed dniem 1 stycznia 1983 roku;
- 3) od których zależy prawo do emerytury zgodnie z przepisami emerytalnymi.

Jednakże przepisu art. 20 ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku (art. 20 ust. 3).

Wnioskodawczyni urodziła się po dniu 31 grudnia 1948 roku. Nie mógł zatem organ rentowy zaliczyć do jej okresu stażowego pracy poza rolnictwem. Nie oznacza to jednak, że wnioskodawczyni nie miała obowiązku podania tych okresów w sytuacji, gdy wносиła o zaliczenie do stażu ubezpieczeniowego okresu pracy w gospodarstwie rolnym matki, jako domownika.

W świetle dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy nie ma wątpliwości, że wnioskodawczyni świadomie wprowadziła w błąd organ rentowy i wskutek tego KRUS wydała decyzję o przyznaniu wnioskodawczyni emerytury rolniczej. Mianowicie, składając wniosek o emeryturę wnioskodawczyni wskazała w kwestionariuszu, że od 18 października 1973 roku do 31 grudnia 1982 roku pracowała w gospodarstwie matki, J. K. (1), od 1 stycznia 1983 roku do 4 października 1987 roku „nie miała ubezpieczenia” i od 5 października 1987 roku do 29 lipca 2012 roku pracowała we własnym gospodarstwie rolnym. Natomiast co do pracy w gospodarstwie rolnym matki J. K. (1) wnioskodawczyni załączyła: oświadczenie w sprawie braku dokumentów co do ww. pracy oraz zeznania świadków J. K. (2) i K. Ł. o stałej pracy wnioskodawczyni w gospodarstwie rolnym (...) od 18 października 1973 roku do 31 grudnia 1982 roku wraz z potwierdzeniami o miejscu zameldowania świadków. Co więcej, w dniu 7 listopada 2012 roku do organu wpłynęło oświadczenie wnioskodawczyni, że od 1 września 1979 roku do 30 kwietnia 1982 roku uczęszczała do wieczorowego technikum w P. i nie zamieszkiwała w internacie lub na stacji. Wreszcie wnioskodawczyni w związku z treścią zaświadczenia o zameldowaniu, z którego wynika, że była zameldowana od urodzenia w (...), a następnie od 15 stycznia 1979 roku do 8 listopada 1994 roku w P. ul. (...) (...), złożyła oświadczenie, iż od 1973 roku do 1987 roku pracowała w gospodarstwie matki, nawet gdy była zameldowana w P. Jak stwierdziła, zameldowanie to było spowodowane chęcią przejęcia mieszkania po wujostwie, wnioskodawczyni w nim nie mieszkała, a jedynie jeździła na soboty i niedziele, i pomagała wujowi w sprzątanii i zakupach.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika więc, że nie tylko do wniosku o emeryturę wnioskodawczynie nie załączyła żadnych świadectw potwierdzających zatrudnienie poza rolnictwem, ale w ogóle o zatrudnieniu tym nie wspomniała. Nie wskazała tych okoliczności, choć w druku kwestionariusza dotyczącego okresów podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników oraz okresów podlegających zaliczeniu do tego ubezpieczenia było pouczenie o odpowiedzialności karnej za składanie nieprawdziwych zeznań oraz pouczenie, że należy podać kolejno okresy nauki, pracy w gospodarstwie rolnym, prowadzenia gospodarstwa rolnego oraz udokumentowane okresy służby wojskowej i podlegania ubezpieczeniu z innego tytułu.

Tymczasem wnioskodawczynie, choć podlegała innemu ubezpieczeniu nie wymieniła go, twierdząc, że była domownikiem u matki. Złożyła na tę okoliczność oświadczenia świadków, a także własne oświadczenia, gdzie nie wskazała, że była zatrudniona kolejno w dwóch zakładach pracy w pełnym wymiarze czasu pracy.

Tymczasem okres pracy jako domownika rolnika przed 1 stycznia 1983 roku może być zaliczony do stażu pracy rolniczej tylko wówczas, gdy w tym samym okresie osoba ta nie pozostawała w stosunku pracy. Wprawdzie definicję domownika wprowadzono od dnia 1 stycznia 1983 roku ustawą z dnia 14 grudnia 1982 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. U. z 1982 roku. Nr 40, poz. 268), jednak analogicznie w okresie poprzedzającym tę datę za domownika uznaje się członków rodziny rolnika i inne osoby pracujące w gospodarstwie rolnym, jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z rolnikiem, ukończyły 16 lat i nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia na podstawie innych przepisów, a ponadto praca w gospodarstwie rolnym stanowi ich główne źródło utrzymania. Pozostawanie w stosunku pracy i podleganie z tego tytułu ubezpieczeniu społecznemu wyłącza więc możliwość zaliczenia równoległego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców do rolniczego stażu ubezpieczeniowego (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 9 lutego 2017 roku, III AUa 918/16). To samo dotyczy okresu równoległego opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników i pozostawanie w stosunku pracy w spornym okresie, a to z uwagi na treść art. 3 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin

Gdyby zatem wnioskodawczynie świadomie nie wprowadziła KRUS w błąd i wskazała, że pozostawała w stosunku pracy, organ rentowy nie zaliczyłby do stażu rolniczego wszystkich okresów wskazanych przez wnioskodawczynie w kwestionariuszu. Mianowicie, nie zaliczyłby on okresu pracy jako domownika rolnika od dnia 18 października 1973 roku do dnia 31 marca 1979 roku i od dnia 9 kwietnia 1979 roku do dnia 31 grudnia 1982 roku oraz okresu opłacania składek na ubezpieczenie rolnicze od dnia 1 stycznia 1989 roku do 31 lipca 1989 roku. To zaś skutkowało by odmową przyznania prawa do emerytury rolniczej z uwagi na nie udowodnienie okresu ubezpieczenia w ilości 30 lat. Wnioskodawczynie wykazała bowiem okres stażowy w wymiarze 23 lat, 2 miesiące i 15 dni. Do okresu tego zaliczyć można było zdaniem KRUS okresy:

- od 1 kwietnia 1979 roku do 8 kwietnia 1979 roku - praca w gospodarstwie rolnym rodziców,
- od 1 stycznia 1988 roku do 31 grudnia 1988 roku - praca we własnym gospodarstwie rolnym,
- od 1 lipca 1989 roku do 31 grudnia 2012 roku - praca we własnym gospodarstwie rolnym,
- od 1 stycznia 2013 roku do 7 stycznia 2013 roku - praca w gospodarstwie rolnym syna.

Dodać należy, że wnioskodawczynie w żadnym zakresie nie wykazała, aby nie zaistniała przesłanka świadomego wprowadzenia w błąd organu rentowego. Nie zeznała, co było przyczyną nie wskazania, iż pozostawała w stosunku pracy. W świetle zatem dokumentów w aktach emerytalnych, przyjęć należało, że wnioskodawczynie nie tylko zataiła informację o pracy zawodowej poza rolnictwem, ale i w świetle pouczenia w kwestionariuszu, że uczyniła to świadomie.

Ponadto niezrozumiały jest zarzut wnioskodawczynie, że decyzje są nieprawidłowe, ponieważ organ rentowy powinien zaliczyć wnioskodawczynie do stażu pracy rolniczej okresy od 1 stycznia 1988 roku do 31 grudnia 1988 roku oraz od kwietnia 1991 roku do 15 maja 1992 roku. Okresy te bowiem KRUS uwzględniła w stażu ubezpieczeniowym.

Mając na uwadze, że wnioskodawczyni pomimo ukończenia 60 lat, wykazała staż w wymiarze 23 lat, 2 miesiące i 15 dni, to prawidłowa jest także druga zaskarżona decyzja z dnia 15 lutego 2018 roku o odmowie przyznania wnioskodawczyni prawa do emerytury rolniczej. Zgodnie z art. 19 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia o ubezpieczeniu społecznym rolników w brzmieniu obowiązującym do 30 września 2017 roku, emerytura rolnicza przysługiwała ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny, wynoszący w przypadku wnioskodawczym co najmniej 61 lat i 8 miesięcy oraz udokumentował okres pracy i ubezpieczenia w rolnictwie wynoszący co najmniej 25 lat. Natomiast w myśl art. 19 ust. 1 ww. ustawy obowiązującym od dnia 1 października 2017 roku emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny, wynoszący w przypadku wnioskodawczyni co najmniej 60 lat, oraz udokumentował okres pracy i ubezpieczenia w rolnictwie wynoszący co najmniej 25 lat.

Wnioskodawczyni dla przyznania prawa do emerytury rolniczej powinna więc wykazać 25-letni staż ubezpieczeniowy. A tego stażu nie wykazała.

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.